

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)
Tekst: Zondag 10
Middagdienst

Broeders en zusters,

- 1 Votum**
- 2 Zegengroet**
- 3 Zingen : Psalm 18 : 1 en 9**
- 4 Gebed voor de opening van het Woord**
- 5 Schriftlezing : Psalm 107 : 1 - 22**
- 6 Zingen : Psalm 107 : 1 en 2**
- 7 Tekst : Zondag 10**
- 8 Prediking**
- 9 Zingen : Psalm 27 : 4 en 7**
- 10 Geloofsbelijdenis van Nicea**
- 11 Zingen : Psalm 84 : 3 en 6**
- 12 Dankzegging en gebed**
- 13 Inzameling van de offergaven**
- 14 Slotzang : Lied 432 : 1 - 3**
- 15 Zegen**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, groot en klein,

'Hoe erg kan het dan worden: de plagen kunnen zo fel zijn, zegt Psalm 107, dat ons hart gruwet van al het eten, dat wij komen tot aan de poorten van de dood. Dat is toch wel ongeveer de situatie van vandaag.' Zo schrijft prof. D. Holwerda in een preek die hij op 7 januari 1945 over Zondag 10 heeft gehouden. Dus in de laatste winter van de Tweede Wereldoorlog. En hij schrijft verder over het beeld uit Psalm 107. 'Dat is toch wel ongeveer de situatie van vandaag: de nood wordt zo groot, dat ondanks de felle honger je er bijna niet meer van kunt eten, zo verschrikkelijk wordt alles: je hele levensvreugde vergaat in wanhoop, je ziet geen uitweg mee. **[Hongerwinter]** We hebben allemaal de dood voor ogen, en een dodelijke levensmoeheid komt over je, midden in je krampachtige pogingen om aan de dood te ontkomen. Je scharrelt wanhopig om in leven te blijven, maar je moet vergaan. De een na de ander zegt: dit is geen leven meer. En onder die mensen die aan de rand gekomen zijn, heeft ook God zijn kinderen, nu net als vroeger. En wat moet je ervan zeggen? Als je de vluchtelingen ziet, zonder doel en zonder bestemming, zwervend. God mag weten waarheen, is dat dan: de oorlog? Als je de kampen van de schaduw van de dood ziet, kun je dan zeggen: dat is nu de vijand? Bedrijfsongevallen, is dat het risico van het beroep? En levensmoeheid, is dat een kwestie van zenuwen?

De dichter van Psalm 107 zegt van al die dingen: dat is nu God, de Vader, úw Vader, wiens goedertierenheid eeuwig is. Al dat verschrikkelijke en afschuwelijke, dat komt niet van de mensen en van de tijd en van de omstandigheden, nee, dat is nu het regelrechte ingrijpen van God in uw leven. God vaart met de verwoesting van de oorlog boven een stad, en Hij maait verschrikkelijk om zich heen. **[Bombardement 1940]** Maar Hij doet dat niet zo dat Hij er niet op let waar de bommen vallen. Nee, Hij zocht juist die ene, zijn kind. God ontketent een hele wereldbrand, en dat wil zeggen: dan slaan overal de vlammen uit, niemand is er die de oorlog nog overziet, behalve God. Hij werpt met opzet zijn vuur in uw leven. Hij houdt de bevrijding schijnbaar eindeloos tegen, omdat Hij zich bemoeit met die ene in de gevangenis, en met die ander zonder brood en met de derde van wie Hij de zenuwen kraakt. Hij let dan dus op ieder apart. Hij laat het leed aan mijn deur voorbijgaan of Hij stort het er bovenop. Hij versnelt het

einde of Hij vertraagt het, omdat Hij zich met elk van zijn kinderen bemoeit, omdat Hij goed is.' Tot zover het citaat uit deze preek van prof. Holwerda.

Wat een verschrikkelijke tijd is dat geweest. En toch belijdt Holwerda dat Gods Vaderhand in dit lijden aanwezig is. Gods liefde en Gods zorg. En daarmee belijdt hij wat de kerk al eeuwen in Zondag 10 belijdt. Dat alle dingen in dit leven uit Gods Vaderhand komen. Ik bedien u deze middag het Woord van de HERE onder het volgende thema:

[Thema] Onze hemelse Vader geeft ons niet het leven dat we willen, maar het leven dat we nodig hebben.

De eerste gedachte die ik met u wil verkennen is de gedachte aan het leven dat we willen. Ik weet natuurlijk niet wat voor leven u precies wilt. Dat is voor een deel persoonlijk. Maar de reclames op televisie geven ons een goed beeld van het leven dat de gemiddelde Nederlander zou willen hebben. **[Gedachte 1]** Dat is een comfortabel en onbezorgd leven met een lieve man of vrouw en met leuke, succesvolle kinderen, een lieve en levenslustige hond, een goede baan, goede gezondheid en financiële zekerheid voor de toekomst. Dat is ook waar veel Nederlanders naar streven. En voor veel jongeren is het een spannend leven, waarin je veel uitgaat en lekker doet waar je zin in hebt. En wie zal het ze kwalijk nemen? De meesten van ons zullen dit verlangen in meer of mindere mate wel herkennen. Want wie wil geen onbezorgd leven en genieten? Veel van onze inspanningen zijn erop gericht om dat ideaal te bereiken. Daar werken we voor. Daar sparen we voor. Daar verlangen we naar. Zo graag willen we het.

Toch moeten we tegelijk erkennen dat een christen, als het goed is, anders in het leven staat. Agur vraagt in Spreuken 30 : 8 of God hem niet rijk wil maken. De Heer Jezus leert ons om niet meer te vragen dan ons dagelijks brood. Dus blijkbaar is het leven dat wij uit onszelf willen en nastreven niet het beste leven voor ons. Er zit dus iets dubbels in ons als we eerlijk zijn. Want aan de ene kant willen we een onbezorgd leven waarin alles geregeld en zeker is. Aan de andere kant weten we dat dat niet goed voor ons is. Dat over de eerste gedachte.

[Tweede gedachte] De tweede gedachte ligt in het verlengde hiervan. Namelijk de vraag waarom dat dan niet goed voor ons is? Omdat we dan, zoals Agur uitlegt in Spreuken 30 : 9, mogelijk God zouden gaan verloochenen. We zouden gaan denken dat we zelf alles onder controle hebben en ook zonder God wel gelukkig kunnen worden. En dat is het grootste gevaar dat een mens kan lopen. Dat hij gaat menen dat hij God helemaal

niet nodig is. Dat wij het in West-Europa en Noord-Amerika zo goed hebben, zou wel eens een oordeel van God kunnen zijn. In de Tweede Wereldoorlog heeft God ons met de neus op de feiten gedrukt dat de mensen elkaar verschrikkelijke dingen kunnen aandoen. Maar in plaats van dat we als westerse mensen onze schuld hebben beleden en tot de HERE zijn terug gekeerd, hebben we velen God failliet verklaard met de woorden: 'Als er een God is, die het lijden van Auschwitz kan toestaat, dan is Hij óf niet goed óf niet almachtig. En in beide gevallen heb je niets aan Hem.' **[Auschwitz]** En de westerse mens is in de goedheid van de mens gaan geloven. In de evolutie van de mens die ervoor zal zorgen dat de mens steeds beter wordt. Terwijl het juist de mens was die zijn medemens het lijden van de Tweede Wereldoorlog aandeed. En die in de decennia daarna in voormalig Joegoslavië, in Vietnam, Cambodja, Iran, Irak, Afghanistan en andere landen heeft laten zien dat hij nog altijd tot dezelfde gruwelijkheden in staat is. De grootste ellende van de mens is vanaf de zondeval dat hij zijn God en Schepper de rug heeft toegekeerd om voor zichzelf te leven. Dat is ons grootste probleem en dat probleem bestaat nog altijd. Dat over onze tweede gedachte.

Als we dus vanmiddag spreken over Gods voorzienigheid dan is die voorzienigheid van God er dus op gericht dat wij steeds meer in afhankelijkheid van God leren leven. De voorzienigheid van God is de kracht van God waardoor Hij hemel en aarde met alle schepselen in stand houdt en regeert. En Hij doet dat vanuit zijn liefde voor ons. Want Hij is liefde. **[Derde gedachte]** De derde gedachte is dus dat de voorzienigheid van God door zijn liefde wordt beheerst. God is een God van liefde. Hij is liefde. En als we dus vanmiddag over zijn voorzienigheid spreken, spreken we over een kracht van God die voortkomt uit de liefde van God. We belijden in antwoord 27 dan ook niet voor niets dat loof en gras, eten en drinken, gezondheid en ziekte, etc, ons uit Gods Vaderhand ten deel vallen. Het is Gods Vaderhand die opengaat, als we gezond zijn. Maar het is ook Gods vaderhand die opengaat als we ziek zijn. Het is Gods vaderhand die open gaat als wij vandaag te eten hebben. Het is Gods vaderhand die open gaat als wij honger hebben. Het is Gods vaderhand die open gaat als we financieel geen zorgen hebben. Het is Gods vaderhand die open gaat als we financieel de eindjes nauwelijks aan elkaar kunnen knopen. Alles komt uit de hand van onze Vader die ons liefheeft.

Ik zeg dat nu zo, maar dat is natuurlijk niet altijd eenvoudig om te geloven. Als we ons de beelden voor ogen halen die Holwerda in zijn preek opriep. **[Moeilijk te geloven]**

Een stad waar bommen vallen en die in lichterlaaie staat. Komt dat uit Gods vaderhand? Is dat liefde? Of als we denken aan de verschrikkelijke ziektes die God soms stuurt. Zoals kanker die de lichamen van onze geliefden afbreekt of infecties die niets overlaten van onze geliefden. Of, zoals de afgelopen week in het nieuws was, kinderen door hun vaders seksueel worden misbruikt. Komt zoiets gruwelijks ook uit Gods vaderhand? Is dat liefde van God? Dat is toch bijna niet te geloven?

Het mag duidelijk zijn dat God niets wil weten van vaders die zich vergrijpen aan hun kinderen. De HERE gruwt daarvan en deze vaders zullen zich daarvoor moeten verantwoorden. Zoals de HERE van alle zonden gruwt. Hij wil daar niets van weten. Zo heeft Hij de wereld ook niet geschapen. De HERE werkt ook niet voor niets toe naar een nieuwe hemel en een nieuwe aarde waar voor de zonden geen plaats meer is. Maar de HERE kan deze zonden van mensen wel gebruiken voor zijn kinderen. **[Gebruik zonden]** Zoals in het belangrijkste verhaal uit de Bijbel. Het sterven van de Heer Jezus. Dat verhaal staat vol van onrecht, van geweld, van haat, van alles wat mensen lelijk maakt. Maar God heeft al dat onrecht gebruikt om de mensen uit hun ellende te bevrijden. Onze hemelse Vader is zo groot dat Hij in staat is zonden van mensen te gebruiken om daarmee liefde aan zijn kinderen te bewijzen. In alles wat God ons toedeelt wordt Hij geleid door zijn liefde als Vader. Dat is de derde gedachte.

Als we nu de tweede gedachte en de derde gedachte bij elkaar brengen dan gaan we begrijpen wat het doel van God is met de dingen die Hij ons in dit leven toedeelt. Met zowel de fijne dingen als de nare dingen. **[Vierde gedachte]** Hij zet het in om ons te leren meer en meer in dit leven op Hem te bouwen. Dat is de vierde gedachte. En nu is het grote gevaar dat we alles in systeem willen gaan brengen. Dan gaan we verklaren waarom die broeder zo ziek is geworden, of waarom die broeder en zuster geen kinderen van de HERE hebben gekregen, waarom die ontslag heeft gekregen of die misbruikt is. Want zo zitten we als mensen in elkaar. We willen graag lijden dragelijk maken door er een verklaring voor te geven. Bij ons eigen lijden willen we dat ergens en ook bij het lijden van de ander. Dan lijkt het allemaal wat minder erg of zo. Maar zo werkt het niet. Juist niet. Want onze God doet niet aan religie. En met religie bedoel ik dan een mooi sluitend systeem waarin je alles kunt verklaren, waarin je voor van alles en nog wat regeltjes hebben om elkaar daaraan af te meten. Het christelijk geloof is niet het beste religieuze systeem. Het gaat niet om een systeem. Een systeem is juist het te-

genovergestelde van wat God wil. Hij wil dat wij met Hem wandelen. **[Geen systeem]** De Heer Jezus roept ons om met Hem mee te gaan. Zoals Hij ook de apostelen heeft geroepen. Die heeft Hij ook niet eerst uitgelegd hoe het precies in elkaar zat. Hij heeft ze niet laten zien dat zijn leer nog beter was dan die van de Schriftgeleerden. Hij zei: 'Volg mij!' Dat betekent ga met mij mee op weg, waar mijn weg ook gaat. Geloof in mijn kracht. Geloof in mijn liefde. Geloof ook als je verstand er niet meer bij kan. Geloof ook als je van ellende en wanhoop de haren uit je hoofd wilt trekken. Geloof in Mij. In goede en slechte dagen.

Precies zoals we dat hebben gelezen in Psalm 107. Daar kwamen we verschrikkelijk leed tegen. Mensen die verdwaasd door de woestijn doolden. Ze hadden honger en dorst en ze kwijnden weg van uitputting. Ze waren doodsbang. We kwamen daar mensen tegen die in donkere hollen woonden. Als slaven met ijzeren boeien. In dit was geval was dat het gevolg van opstand tegen de HERE. Maar dat hoeft niet. Juist dit lijden dat ze moesten ondergaan was genade van God. Want in deze ellende gingen ze tot de HERE roepen. Weg was hun trots en hoogmoed. Weg was het gevoel dat ze God niet nodig hadden. Zo leerde God ze in hun ellende dat ze niet zonder Hem kunnen. En toen ze Hem riepen heeft Hij hen bevrijd. En laat niemand op grond hiervan nu denken dat ieder lijden het gevolg is van persoonlijke zonden. Vrienden van Job dachten dat toen hun vriend met verschrikkelijk veel lijden te maken kreeg. De HERE heeft ze laten weten dat ze het helemaal verkeerd hadden. Het lijden van Job was niet het gevolg van zijn zonden en we moeten dus niet doen alsof wij weten waarom God met ons of een ander doet wat Hij doet. **[Later duidelijk]** Op zijn best kan na verloop van tijd ons duidelijk worden op wat voor manier de HERE een periode van lijden heeft gebruikt om de band met ons te herstellen of te versterken.

Maar wat we in ieder geval wel weten en dat is ook wat we met elkaar belijden als kinderen van God, is dat onze hemelse Vader ons door het lijden wil leren om ons leven steeds in zijn handen te leggen. Om steeds meer naar Hem toe te groeien in gelovige overgave. Daar is onze God op uit. Want juist dat zijn we kwijtgeraakt in het paradijs. Het leven in gelovige overgave en afhankelijkheid van God. Hij wil zo graag voor ons een Vader zijn. Hij wil als een Vader voor ons zorgen en ons helpen om vooruit te komen. En als een echte Vader geeft Hij ons soms over aan onze eigenwijsheid. Om onze neus te stoten en als het goed is daarvan te leren. Soms straft Hij ons ook als een echte

Vader. **[Waarde moeiten]** In de hoop dat we gaan nadenken en het de volgende keer anders doen. Wie enige levenservaring heeft die weet dat hij meer heeft geleerd van de moeilijke periodes in zijn leven dan van de tijden waarin het je allemaal voor de wind ging. In zulke tijden denk je vaak niet zo na over het leven. Maar als het moeilijk wordt dan ga je nadenken. Als je niet meer de controle over het leven in handen hebt, dan leer je je handen uit te strekken naar je hemelse Vader. En dan kan het gebeuren dat je later terug kunt kijken op een periode uit je leven waarin je het niet meer wist. Echt niet meer wist, maar waar de HERE je doorheen heeft geholpen. En dat geeft vertrouwen voor de toekomst. Wat die ook brengt.

Maar als we soms hard en bitter te lijden hebben, dan kan het ook gebeuren dat we gaan twijfelen aan de liefde van die hemelse Vader. Wie kan dat niet begrijpen als we denken aan seksueel misbruik van kinderen. Als we denken aan de verschrikkingen van concentratiekampen. Aan we denken aan de pijnlijke beelden van kinderen die uitgeteerd zijn door de honger. Bij wie komt er dan niet iets van twijfel boven? **[Kruis = liefde]** Waar is hier de liefde van mijn hemelse Vader? Maar dan is er altijd het kruis van zijn eigen Zoon. Deze Vader heeft zijn eigen kind bitter laten lijden vanwege zonden waar Hij part nog deel aan hand. Deze Vader heeft zijn kind gestuurd, Hem ontzettend veel onrecht laten ondergaan en Hem in zijn grootste nood zelfs verlaten. Zou deze Vader die er zoveel voor over heeft gehad om velen van hun ondergang te redden dan zijn liefde vergeeten en een wrede God worden die plezier heeft in een gruwelijk spel?

Wees dus in goede tijden uw Vader in de hemel dankbaar en wees in moeilijke tijden geduldig. Ga met uw nood, pijn en verdriet naar uw Vader in de hemel. Voor zijn eigen Zoon was ooit de deur gesloten maar voor ons nooit. **Amen**